

АНАЛИЗ НА НЕИНТЕРВЕНЦИОНАЛНИТЕ ПРОУЧВАНИЯ В БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2008-2017 г.

Ивайло Иванов, Татяна Бенишева, Димитър Милков, Асена Стоименова

ANALYSIS OF NON INTERVENTIONAL STUDIES IN BULGARIA FOR THE PERIOD 2008-2017

Ivaylo Ivanov, Tatyana Benisheva, Dimitar Milkov, Asena Stoimenova

Резюме: Неинтервенционалните проучвания (НИП) са слабо застъпени в България, поради различни причини, подробно разгледани в настоящата статия. Този тип проучвания притежават многобройни положителни страни, предоставят възможност за повишаване на качеството на медицинска грижа в страната, като дават възможност за придобиване на допълнителни данни относно ефектите от дългосрочното приложение на лекарствените продукти върху голяма популация от пациенти за продължителен период от време. Исторически в България се провеждат интервенционални проучвания (основно фаза III), налице са и достатъчен брой опитни изследователи, за разлика от НИП, които са слабо застъпени у нас. Подобряване на климата за провеждане на НИП, ще доведат до обогатяване на медицинската информация, ще направят страната по-желана за провеждане на такъв тип проучвания (чийто брой в световен мащаб расте), но и неизбежно ще доведат и до повишаване на медицинската грижа за пациентите.

Ключови думи: Неинтервенционални проучвания, клинични изпитвания, лекарствени продукти, лекарствена регулация

Summary: Non-interventional studies (NIS) are under-represented in Bulgaria for various reasons, discussed in this article. This type of studies has many positive aspects, providing an opportunity to improve the quality of medical care in the country, by enabling additional data on the effects of long-term drug administration on a large patient population over an extended period of time to be collected. A significant number of interventional studies (mainly Phase III) have historically taken place in Bulgaria, and there is a sufficient number of experienced researchers, where NIS are under-represented yet. Improving the climate for conducting NIS will lead to enrichment of medical information, make the country more desirable to carry out such studies (the number of which is growing globally) but will also inevitably lead to increased medical care for the patients.

Key words: non interventional studies, clinical trials, medicinal products, pharmaceutical regulation.

СИМП - ЗАПЛАХИ И ПЕРСПЕКТИВИ

Галинка Павлова, Елисавета Петрова-Джеретто

SPECIALIST OUTPATIENT MEDICAL CARE- THREATS AND PERSPECTIVES

Galinka Pavlova, Elisaveta Petrova-Geretto

Резюме: *Ефективността и стабилността на здравеопазването зависи от успешното функциониране на организационната структура на здравната система като единно цяло, от взаимодействието между различните нива на медицинска помощ. Целта е да се анализира състоянието на СИМП, да се посочат някои от причините за нежеланите резултати, заплахите за развитие и възможностите за преодоляването им. Обект на изследване е нормативната база, информацията от НЗОК и анкетно проучване сред лекари от СИМП. Резултати: Повечето от лекарите в СИМП са на възраст 55-65 години. 80-85% от приходите в ЛЗ се разпределят за ФРЗ. 80% от ЛЗ имат неразплатени задължения. Заключение: СИМП следва да се съхрани и развива, с цел запазване балансираната пирамидална структура на здравната система.*

Ключови думи: *финансиране на СИМП, приоритет на ИБМП, пирамидална организационна структура на здравеопазването, заплахата за СИМП.*

Summary: *Efficiency and stability in healthcare depends on the successful functioning of the organisational structure as a whole also in terms of effective interaction between various levels of medical care. The goal is to analyse the present situation of SOMC, to highlight some of the reasons behind the negative results, threats to development as well as the opportunities for overcoming them. The subject of survey is the legal framework regulating, information from National Health Insurance Fund and questionnaires among medical doctors working in SOMC. Results: More than half of the specialists that is 65% are between 55 and 65 years of age, between 80 to 85% of hospital income is budgeted to salaries. 80% of health establishments have outstanding debt. Conclusion: Specialists outpatient medical care should be preserved and developed in order to keep the balanced pyramidal structure of health care.*

Key words: *SOMC financing, priority of Outpatient Medical Care, Pyramidal organisational structure of healthcare, threats to SOMC.*

ЕТИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОТГОВОРНОСТ В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Александрина Воденичарова, Христина Гавазова

ETHICAL DIMENSIONS OF SOCIAL RESPONSIBILITY IN HEALTH CARE

Aleksandrina Vodenicharova, Hristina Gavazova

Резюме: Авторите представят резултати от проведено изследване в университетски болници в страната по актуални проблеми на качеството на медицинските услуги в контекста на здравната реформа. Анализира се отношението и потребностите на медицинските специалисти, които са преки участници в реализиране на здравната реформа. Резултатите показват, че има потребност от обучение в областта на етиката и културата на организационното поведение и социалната отговорност в медицинската практика. Аргументира се необходимостта от осигуряване на условия за професионално развитие на медицинските професионалисти и постигане ефективност на предоставяните здравни услуги.

Ключови думи: социална отговорност и здраве, етични измерения, социални детерминанти, стандарт на здраве

Summary: Authors present the results of a study in three university hospitals in the country on the actual problems of quality of medical practice in the context of health reforms. The opinion and the needs of medical professionals that participate in the realization of health reforms are analyzed. Results show there is a need of education in the sphere of ethics and organizational behavior; and social responsibility in medical practice. Arguments are produced because of the necessity to give an opportunity for a professional development for the medical professionals and to achieve a progress in the effectiveness of health care.

Key words: social responsibility and health, ethical dimensions, social determinants, standard of health

СЪВРЕМЕННИ ПОЧИСТВАЩИ ТЕХНОЛОГИИ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ – ЕПИДЕМИОЛОГИЧНА БЕЗОПАСНОСТ, ХИГИЕННА ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТ И ИКОНОМИЧЕСКА ЕФЕКТИВНОСТ

Алла Голубкова, Татяна Платонова, Светлана Смирнова, Момчил Сиджимов, Силвия Младенова

INNOVATIVE CLEANING TECHNOLOGIES AT HEALTHCARE PREMISES: EPIDEMIOLOGICAL SAFETY, HYGIENIC RELEVANCE AND ECONOMIC EFFICIENCY

Alla Golubkova, Tatiana Platonova, Svetlana Smirnova, Momchil Sidjimov, Silviya Mladenova

Резюме: *Инфекциите, свързани с оказването на медицинска помощ са актуален проблем в здравеопазването. Основна насока за тяхната профилактика е понижаването на микробната контаминация в лечебните заведения (ЛЗ). Класическият метод за почистване на повърхности с кофа и ръчна дезинфекция не позволява постигането на желан резултат. В тази връзка, в ЛЗ в Среден Урал, Русия, са внедрени съвременни технологии, включително безвредна система за почистване чрез комплексен инструментариум. В три многопрофилни болници е проведена експертна оценка на внедряването на новите технологии за почистване и дезинфекция.*

В статията се анализират хигиенната и икономическата ефективност на съвременните технологии за почистване в болнична среда. В процеса на проучването са изведени факторите, оказващи влияние на епидемиологичната безопасност на технологията и са набелязани превантивни мерки за недопускане на нежелани инфекции.

Ключови думи: *лечебно заведение, нова технология за почистване, безопасност, целесъобразност, ефективност*

Summary: *Health-care-related infections remain a pressing health problem. One of the prevention measures is to reduce microbial contamination of environmental objects in the premises of medical organizations. The classical method of cleaning with bucket does not allow desired results. In this regard, many medical organizations are introducing more modern cleaning technologies, including a system of cleaning on the basis of integrated trolleys. In three multi-profile hospitals of a large industrial center of the Middle Urals, an expert assessment of the results of the introduction of the newer technology of cleaning and disinfection was carried out.*

The paper shows the hygienic and economic efficiency of more modern technologies for cleaning of the hospital environment. In the course of the study, the factors affecting the epidemiological safety of the technology were identified and preventive measures are proposed.

Key words: *hospitals, newer cleaning technologies, safety, efficiency*

ТРАНСГРАНИЧНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЛЕЧЕНИЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ГРАЖДАНИ ОТ ЕС В БЪЛГАРИЯ

Галинка Павлова

CROSS-BORDER HEALTHCARE. OPPORTUNITIES FOR MEDICAL TREATMENT AND REHABILITATION OF EU CITIZENS IN BULGARIA

Galinka Pavlova

Резюме: Трансграничното здравеопазване и неговата правна регламентация е един от най-актуалните проблеми на нашето съвремие. Целта на работата е да изследва правната рамка и възможностите за развитие на медицински туризъм в България. Обект на изследване е законодателството и информация от НЗОК за предоставените медицински услуги и движението на пациенти от България към страни от ЕС и обратно. Независимо от възможността пациентите да получават трансгранично здравно обслужване, държавите-членки са отговорни за предоставянето на гражданите на тяхната територия на безопасно, висококачествено, ефикасно и достатъчно от гледна точка на количеството здравно обслужване. Нашата страна следва да преодолее редица пречки и да приеме индикативни механизми за насърчване на чуждестранните пациенти да търсят лечение в България.

Ключови думи: трансгранично здравеопазване, европейски регламент за лечение на пациенти, медицински туризъм.

Summary: The cross-border healthcare and its legal regulation is one of the most up to date problems of our time. The Purpose of this work is to study the legal frame and the opportunities for development of the medical tourism in Bulgaria. Subject of the study is the legislation and the information from the National Healthcare Fund about the provided medical services and the movement of the patients from Bulgaria to the countries of EU and the other way round. Independent from the possibility for providing cross-border healthcare services to the patients, the member countries are responsible for providing to the citizens on their own territory a safe, high quality, efficient and sufficient healthcare services from the point of view of its quantity. Our country should overcome a number of obstacles and to undertake indicative mechanisms for encouraging of foreign patients to look around medical treatment in Bulgaria.

Key words: cross-border healthcare, European regulation for patients, medical tourism.

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Калина Пейчева

SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF HEALTHCARE

Kalina Peycheva

Резюме: Концепцията на Устойчивото развитие (УР) на здравеопазването е свързана със спестяване и щадене на ресурси както и с предпазване на здравето на обществото и опазване на природните блага. Основно предизвикателство пред концепцията за Устойчиво развитие на здравеопазването (УРЗ) е засилване участието и ролята на личността в грижите за собствено здраве. Пътят към устойчиво подобряване на общественото здраве е повишаване на здравната грамотност, поемане на лична отговорност и инвестиране в профилактика на здравето. Здравната грамотност е предимство, придобивка и инвестиция в самите нас.

Ключови думи: Устойчиво развитие на здравеопазването, здравна грамотност

Summary: The concept of sustainable improvement of public health is associated with saving resources as well as preservation of public health and the environment. The main challenge before the concept of sustainable development of healthcare (SDH) is increasing the activity and the role of the individual in taking care of personal health. The way to sustainable improvement of public health is in promoting health education, personal responsibility and investment in health prophylactics. Health education is a privilege, acquisition and investment.

Key words: sustainable improvement of public health, health knowledge